Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
L-sarja

2024/1507

30.5.2024

# KOMISSION DELEGOITU ASETUS (EU) 2024/1507,

**annettu 22 päivänä helmikuuta 2024,**

**Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/1114 täydentämisestä täsmentämällä perusteet ja seikat, jotka Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen, Euroopan pankkiviranomaisen ja toimivaltaisten viranomaisten on otettava huomioon käyttäessään interventiovaltuuksiaan**

**(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon kryptovarojen markkinoista sekä asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 1095/2010 ja direktiivien 2013/36/EU ja (EU) 2019/1937 muuttamisesta 31 päivänä toukokuuta 2023 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/1114 ([1]) ja erityisesti sen 103 artiklan 8 kohdan, 104 artiklan 8 kohdan ja 105 artiklan 7 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Olisi laadittava luettelo perusteista ja seikoista, jotka toimivaltaisten viranomaisten, ESMAn ja EPV:n on otettava huomioon määrittäessään, milloin on olemassa merkittävä sijoittajansuojaa koskeva ongelma tai uhka kryptovarojen markkinoiden moitteettomalle toiminnalle ja eheydelle tai koko rahoitusjärjestelmän tai sen osan vakaudelle unionissa tai vähintään yhdessä jäsenvaltiossa, jotta voidaan varmistaa johdonmukainen toimintatapa ja samalla mahdollistaa asianmukaiset toimet tapauksissa, joissa ilmenee ennakoimattomia epäsuotuisia tapahtumia tai ennakoimatonta epäsuotuisaa kehitystä. Toimivaltaisten viranomaisten, ESMAn ja EPV:n olisi yksilöitävä tietyn tapauksen kannalta merkitykselliset perusteet ja seikat ja arvioitava sen jälkeen kyseisistä perusteista ja seikoista ne, jotka kyseisen tapauksen kannalta on määritelty merkityksellisimmiksi. Tämä ei saisi estää toimivaltaisia viranomaisia, ESMAa ja EPV:tä toteuttamasta väliaikaisia interventiotoimia silloin, kun ongelma tai uhka perustuu yhteen ainoaan seikkaan tai perusteeseen.

(2) Tämän asetuksen säännökset ovat tiiviisti sidoksissa toisiinsa, koska niissä käsitellään toimivaltaisille viranomaisille, ESMAlle ja EPV:lle annettavia tuotteisiin kohdistuvia interventiotoimia koskevia valtuuksia. Jotta varmistettaisiin, että nämä säännökset, joiden pitäisi tulla voimaan samaan aikaan, ovat linjassa keskenään ja jotta sidosryhmien ja erityisesti interventiotoimiin liittyviä valtuuksia käyttävien ESMAn, EPV:n ja toimivaltaisten viranomaisten olisi helpompi saada kattava käsitys niiden perusteista, on tarpeen sisällyttää nämä säännökset yhteen delegoituun asetukseen,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

*1 artikla*

**Perusteet ja seikat, joita sovelletaan ESMAn valtuuksiin toteuttaa väliaikaisia interventiotoimia**

ESMA ottaa huomioon seuraavat seikat ja perusteet määrittäessään, milloin on olemassa merkittävä sijoittajansuojaa koskeva ongelma tai uhka kryptovarojen markkinoiden moitteettomalle toiminnalle ja eheydelle taikka koko finanssijärjestelmän tai sen osan vakaudelle unionissa:

a) muun kryptovaran kuin omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin tai muihin kryptovaroihin kuin omaisuusreferenssitokeneihin tai sähkörahatokeneihin liittyvän toiminnan tai käytännön monimutkaisuus suhteessa c alakohdan mukaisesti arvioituun asiakastyyppiin, joka osallistuu kyseiseen toimintaan tai käytäntöön tai jolle muuta kryptovaraa kuin omaisuusreferenssitokenia tai sähkörahatokenia markkinoidaan tai myydään, ottaen huomioon etenkin seuraavat:

([1]) EUVL L 150, 9.6.2023, s. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj.

i) muuhun kryptovaraan kuin omaisuusreferenssitokeniin tai sähkörahatokeniin tai muihin kryptovaroihin kuin omaisuusreferenssitokeneihin tai sähkörahatokeneihin liittyvään toimintaan tai käytäntöön liittyvien kustannusten ja maksujen avoimuuden aste, ja erityisesti avoimuuden puute, joka johtuu useassa kerroksessa olevista kustannuksista ja maksuista;

ii) mahdollisten riskien luonne ja laajuus;

iii) se, niputetaanko muu kryptovara kuin omaisuusreferenssitoken tai sähkörahatoken tai palvelu muiden tuotteiden tai palvelujen kanssa;

iv) mahdollisten ehtojen monimutkaisuus;

b) mahdollisten haitallisten vaikutusten suuruus, kun otetaan huomioon seuraavat:

i) osallistuvien asiakkaiden, tokenien haltijoiden tai markkinaosapuolten lukumäärä;

ii) tuotteen suhteellinen osuus sijoittajien sijoitussalkuissa;

iii) mahdollisten haitallisten vaikutusten todennäköisyys, laajuus ja luonne, myös mahdollisten tappioiden määrä;

iv) haitallisten vaikutusten ennakoitu kesto;

v) liikkeeseenlaskun määrä;

vi) osallistuvien välittäjien lukumäärä;

vii) markkinan tai myynnin kasvu;

viii) kunkin asiakkaan muuhun kryptovaraan kuin omaisuusreferenssitokeniin tai sähkörahatokeniin keskimäärin sijoittama määrä;

c) niiden asiakkaiden tyyppi, jotka osallistuvat muihin kryptovaroihin kuin omaisuusreferenssitokeneihin tai sähkörahatokeneihin liittyvään toimintaan tai käytäntöön tai joille muuta kryptovaraa kuin omaisuusreferenssitokenia tai sähkörahatokenia markkinoidaan tai myydään, ottaen huomioon seuraavat:

i) se, onko asiakas yksityinen haltija vai kokenut sijoittaja;

ii) asiakkaiden taidot ja kyvyt, kuten koulutustaso ja kokemus samankaltaisista muista kryptovaroista kuin omaisuusreferenssitokeneista tai sähkörahatokeneista taikka myyntitavoista;

iii) asiakkaiden taloudellinen tilanne, kuten asiakkaiden tulot ja varallisuus;

iv) asiakkaiden keskeiset taloudelliset tavoitteet, kuten eläkesäästäminen ja omistusasunnon rahoittaminen;

d) muun kryptovaran kuin omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin tai kyseisiin muihin kryptovaroihin kuin omaisuusreferenssitokeneihin tai sähkörahatokeneihin liittyvän toiminnan tai käytännön avoimuuden aste, ottaen huomioon seuraavat:

i) mahdolliset piilokustannukset ja -maksut;

ii) sellaisten tekniikkojen käyttö, joiden tarkoituksena on asiakkaiden huomion kiinnittäminen mutta jotka eivät välttämättä heijasta tuotteen tai palvelun soveltuvuutta tai kokonaislaatua;

iii) riskien luonne ja läpinäkyvyys;

iv) sellaisten tuotenimien, termien tai muiden tietojen käyttö, jotka antavat ymmärtää, että tuotteen turvallisuus- tai tuottotaso on parempi kuin todellisuudessa on mahdollista tai todennäköistä, tai jotka antavat ymmärtää, että tuotteella on ominaisuuksia, joita sillä ei todellisuudessa ole;

v) epätasapuolisten, epäselvien tai harhaanjohtavien tietojen käyttö viestinnässä;

e) muun kryptovaran kuin omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin taikka kyseisiin muihin kryptovaroihin kuin omaisuusreferenssitokeneihin tai sähkörahatokeneihin liittyvän toiminnan tai käytännön erityispiirteet ja osatekijät;

f) mahdollinen epäsuhta sijoittajien odotettavissa olevan tuoton tai voiton ja tappioriskin välillä ja kyseisen epäsuhdan suuruus muun kryptovaran kuin omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin tai muihin kryptovaroihin kuin omaisuusreferenssitokeneihin tai sähkörahatokeneihin liittyvän toiminnan tai käytännön tapauksessa ottaen huomioon etenkin seuraavat:

i) tällaisten muiden kryptovarojen kuin omaisuusreferenssitokenien tai sähkörahatokenien, toiminnan tai käytännön strukturointi- ja muut kustannukset;

ii) epäsuhta sellaiseen liikkeeseenlaskijan riskiin nähden, jonka liikkeeseenlaskija kattaa; tai

iii) riski-/tuottoprofiili tai riski-/hyötyprofiili;

g) se, miten helposti ja millaisin kustannuksin sijoittaja voi myydä kyseisen muun kryptovaran kuin omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin tai vaihtaa toiseen kryptovaraan tai tuotteeseen, ottaen huomioon etenkin seuraavat:

   i) osto- ja myyntihinnan erotus;

   ii) kaupankäyntitiheys;

   iii) liikkeeseenlaskun suuruus ja jälkimarkkinoiden koko;

   iv) likviditeetintarjoajien tai jälkimarkkinoiden markkinatakaajien olemassaolo tai puuttuminen;

   v) kaupankäyntijärjestelmän piirteet;

   vi) muut irtautumisen esteet;

h) muun kryptovaran kuin omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin taikka kyseisiin muihin kryptovaroihin kuin omaisuusreferenssitokeneihin tai sähkörahatokeneihin liittyvän toiminnan tai käytännön hinnoittelu ja muut kyseeseen tulevat kustannukset ottaen huomioon etenkin jompikumpi seuraavista:

   i) piilomaksut tai myöhemmin lisätyt maksut;

   ii) maksut, jotka eivät vastaa tarjottua palvelutasoa;

i) muuhun kryptovaraan kuin omaisuusreferenssitokeniin tai sähkörahatokeniin liittyvät myyntitavat ottaen huomioon etenkin seuraavat:

   i) käytetyt tiedotus- ja jakelukanavat;

   ii) sijoitukseen liittyvä tiedotus-, markkinointi- tai muu myynninedistämisaineisto;

   iii) sijoituksen oletettu tarkoitus;

   iv) se, onko ostopäätös sekundaarinen tai tertiäärinen seuraus jostakin aiemmasta ostosta;

j) muun kryptovaran kuin omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin liikkeeseenlaskijan tai palveluntarjoajan rahoitus- ja liiketoimintatilanne ottaen huomioon etenkin jompikumpi seuraavista:

   i) muun kryptovaran kuin omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin liikkeeseenlaskijan tai kryptovaraan liittyvien palvelujen tarjoajan rahoitustilanne;

   ii) muun kryptovaran kuin omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin liikkeeseenlaskijan tai kryptovaraan liittyvien palvelujen tarjoajan liiketoimintatilanteen avoimuus;

k) se, onko liikkeeseenlaskija, tarjoaja tai palveluntarjoaja antanut muusta kryptovarasta kuin omaisuusreferenssitokenista tai sähkörahatokenista riittämättömästi tai epäluotettavaa tietoa tietojen kohteena oleville markkinaosapuolille tietoon perustuvan päätöksen tekoa varten, kun otetaan huomioon muun kryptovaran kuin omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin luonne ja tyyppi;

l) se, aiheuttaako muu kryptovara kuin omaisuusreferenssitoken tai sähkörahatoken tai muihin kryptovaroihin kuin omaisuusreferenssitokeneihin tai sähkörahatokeneihin liittyvä toiminta tai käytäntö suuren riskin osapuolten tai sijoittajien liiketoimien toteuttamiselle merkittävillä markkinoilla;

m) se, vaarantaisiko muihin kryptovaroihin kuin omaisuusreferenssitokeneihin tai sähkörahatokeneihin liittyvä toiminta tai käytäntö merkittävällä tavalla hinnanmuodostusprosessin eheyden kyseisellä markkinalla niin, että kyseisen muun kryptovaran kuin omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin hinta tai arvo ei enää määräytyisi legitiimien markkinavoimien eli tarjonnan ja kysynnän mukaan tai että markkinaosapuolet eivät enää voisi tehdä sijoituspäätöksiään kyseisellä markkinalla muodostuvien hintojen tai kaupankäyntimäärien perusteella;

n) se, liittyykö muuhun kryptovaraan kuin omaisuusreferenssitokeniin tai sähkörahatokeniin sen ominaisuuksien vuoksi vaara siitä, että sitä käytetään talousrikoksiin, ja etenkin ovatko nämä ominaisuudet sellaisia, että ne voivat mahdollisesti kannustaa käyttämään kyseistä muuta kryptovaraa kuin omaisuusreferenssitokenia tai sähkörahatokenia seuraaviin tarkoituksiin:

   i) petokset tai epärehellinen toiminta;

   ii) väärinkäytökset rahoitusmarkkinalla tai rahoitusmarkkinaan liittyvän tiedon väärinkäyttö;

   iii) rikoksen tuottaman hyödyn käsittely;

iv) terrorismin rahoittaminen; tai

v) rahanpesun helpottaminen;

o) se, aiheuttaako muihin kryptovaroihin kuin omaisuusreferenssitokeneihin tai sähkörahatokeneihin liittyvä toiminta tai käytäntö erityisen suuren riskin markkinoiden ja niiden infrastruktuurin häiriönsietokyvylle tai moitteettomalle toiminnalle;

p) se, aiheuttaako muu kryptovara kuin omaisuusreferenssitoken tai sähkörahatoken tai muihin kryptovaroihin kuin omaisuusreferenssitokeneihin tai sähkörahatokeneihin liittyvä toiminta tai käytäntö suuren häiriöriskin sellaisille finanssilaitoksille, joita pidetään tärkeinä unionin rahoitusjärjestelmälle;

q) muun kryptovaran kuin omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin jakelun merkitys liikkeeseenlaskijalle rahoituslähteenä;

r) se, aiheuttaako muu kryptovara kuin omaisuusreferenssitoken tai sähkörahatoken tai muihin kryptovaroihin kuin omaisuusreferenssitokeneihin tai sähkörahatokeneihin liittyvä toiminta tai käytäntö riskejä markkinoille tai niiden perustana olevalle infrastruktuurille, kuten kyseisen kryptovaran liikkeeseenlaskuun, tallentamiseen ja siirtämiseen käytettäville DLT-verkoille;

s) se, voiko muu kryptovara kuin omaisuusreferenssitoken tai sähkörahatoken tai muihin kryptovaroihin kuin omaisuusreferenssitokeneihin tai sähkörahatokeneihin liittyvä toiminta tai käytäntö vaarantaa sijoittajien luottamuksen rahoitusjärjestelmään.

*2 artikla*

**Perusteet ja seikat, joita sovelletaan EPV:n valtuuksiin toteuttaa väliaikaisia interventiotoimia**

EPV ottaa huomioon seuraavat seikat ja perusteet määrittäessään, milloin on olemassa merkittävä sijoittajansuojaongelma tai uhka kryptovarojen markkinoiden moitteettomalle toiminnalle ja eheydelle taikka koko finanssijärjestelmän tai sen osan vakaudelle unionissa:

a) omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin tai omaisuusreferenssitokeneihin tai sähkörahatokeneihin liittyvän toiminnan tai käytännön monimutkaisuus suhteessa c alakohdan mukaisesti arvioituun asiakastyyppiin, joka osallistuu kyseiseen toimintaan tai käytäntöön, ottaen huomioon etenkin seuraavat:

i) omaisuusreferenssitokeniin tai sähkörahatokeniin tai omaisuusreferenssitokeneihin tai sähkörahatokeneihin liittyvään toimintaan tai käytäntöön liittyvien kustannusten ja maksujen avoimuuden aste, ja erityisesti avoimuuden puute, joka johtuu useassa kerroksessa olevista kustannuksista ja maksuista;

ii) mahdollisten riskien luonne ja laajuus;

iii) asetuksen (EU) 2023/1114 36 artiklassa tarkoitetun omaisuusreservin koko ja koostumus;

iv) se, niputetaanko omaisuusreferenssitoken tai sähkörahatoken tai palvelu muiden tuotteiden tai palvelujen kanssa tai yhdistetäänkö ne eri palveluihin;

v) mahdollisten ehtojen monimutkaisuus;

b) mahdollisten haitallisten vaikutusten suuruus ottaen huomioon etenkin seuraavat:

i) omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin viitearvo;

ii) osallistuvien asiakkaiden, tokenien haltijoiden tai markkinaosapuolten lukumäärä;

iii) omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin suhteellinen osuus sijoittajien sijoitussalkuissa;

iv) mahdollisten haitallisten vaikutusten todennäköisyys, laajuus ja luonne, myös mahdollisten tappioiden määrä;

v) haitallisten vaikutusten ennakoitu kesto;

vi) liikkeeseenlaskun määrä;

vii) osallistuvien välittäjien lukumäärä;

viii) markkinan tai myynnin kasvu;

ix) kunkin asiakkaan omaisuusreferenssitokeniin tai sähkörahatokeniin keskimäärin sijoittama määrä;

c) niiden asiakkaiden tyyppi, jotka osallistuvat omaisuusreferenssitokeneihin tai sähkörahatokeneihin liittyvään toimintaan tai käytäntöön tai joille omaisuusreferenssitokenia tai sähkörahatokenia markkinoidaan tai myydään, ottaen huomioon etenkin seuraavat:

   i) se, onko asiakas yksityinen haltija vai kokenut sijoittaja;

   ii) asiakkaiden taidot ja kyvyt, kuten koulutustaso ja kokemus samankaltaisista tuotteista tai myyntitavoista,

   iii) asiakkaiden taloudellinen tilanne, kuten asiakkaiden tulot ja varallisuus;

   iv) asiakkaiden keskeiset taloudelliset tavoitteet, kuten eläkesäästäminen ja omistusasunnon rahoittaminen;

d) omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin tai omaisuusreferenssitokeneihin tai sähkörahatokeneihin liittyvän toiminnan tai käytännön avoimuuden aste ottaen huomioon etenkin seuraavat:

   i) mahdolliset piilokustannukset ja -maksut;

   ii) sellaisten tekniikkojen käyttö, joiden tarkoituksena on asiakkaiden huomion kiinnittäminen mutta jotka eivät välttämättä heijasta tuotteen tai palvelun soveltuvuutta tai kokonaislaatua;

   iii) riskien luonne ja läpinäkyvyys;

   iv) sellaisten tuotenimien, termien tai muiden tietojen käyttö, jotka ovat harhaanjohtavia, koska ne antavat ymmärtää, että tuotteen turvallisuus- tai tuottotaso on parempi kuin todellisuudessa on mahdollista tai todennäköistä, tai jotka antavat ymmärtää, että tuotteella on ominaisuuksia, joita sillä ei todellisuudessa ole;

   v) epätasapuolisten, epäselvien tai harhaanjohtavien tietojen käyttö viestinnässä;

e) omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin taikka kyseisiin omaisuusreferenssitokeneihin tai sähkörahatokeneihin liittyvän toiminnan tai käytännön erityispiirteet ja osatekijät;

f) mahdollinen epäsuhta sijoittajien odotettavissa olevan tuoton tai voiton ja tappioriskin välillä ja kyseisen epäsuhdan suuruus omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin tai omaisuusreferenssitokeneihin tai sähkörahatokeneihin liittyvän toiminnan tai käytännön tapauksessa ottaen huomioon etenkin seuraavat:

   i) tällaisten omaisuusreferenssitokenien tai sähkörahatokenien taikka tällaisen toiminnan tai käytännön strukturointi- ja muut kustannukset;

   ii) epäsuhta sellaiseen liikkeeseenlaskijan riskiin nähden, jonka liikkeeseenlaskija kattaa;

   iii) riski-/tuottoprofiili tai riski-/hyötyprofiili;

g) se, miten helposti ja millaisin kustannuksin sijoittaja voi myydä kyseisen omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin tai vaihtaa toiseen omaisuusreferenssitokeniin tai sähkörahatokeniin, ottaen huomioon etenkin seuraavat:

   i) omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin likvidiys markkinoilla;

   ii) kaupankäyntitiheys;

   iii) liikkeeseenlaskun suuruus ja jälkimarkkinoiden koko;

   iv) likviditeetintarjoajien tai jälkimarkkinoiden markkinatakaajien olemassaolo tai puuttuminen;

   v) kaupankäyntijärjestelmän piirteet;

   vi) muut irtautumisen esteet;

h) omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin taikka omaisuusreferenssitokeneihin tai sähkörahatokeneihin liittyvän toiminnan tai käytännön hinnoittelu ja muut kyseeseen tulevat kustannukset ottaen huomioon etenkin jompikumpi seuraavista:

   i) piilomaksut tai myöhemmin lisätyt maksut;

   ii) maksut, jotka eivät vastaa tarjottua palvelutasoa;

i) omaisuusreferenssitokeniin tai sähkörahatokeniin liittyvät myyntitavat ottaen huomioon etenkin seuraavat:

   i) käytetyt tiedotus- ja jakelukanavat;

   ii) sijoitukseen liittyvä tiedotus-, markkinointi- tai muu myynninedistämisaineisto;

   iii) sijoituksen oletettu tarkoitus;

   iv) se, onko ostopäätös sekundaarinen tai tertiäärinen seuraus jostakin aiemmasta ostosta;

j) omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin liikkeeseenlaskijan tai palveluntarjoajan rahoitus- ja liiketoimintatilanne ottaen huomioon etenkin jompikumpi seuraavista:

   i) omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin liikkeeseenlaskijan tai tokeniin liittyvien palvelujen tarjoajan rahoitustilanne;

   ii) omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin liikkeeseenlaskijan tai tokeniin liittyvien palvelujen tarjoajan liiketoimintatilanteen avoimuus;

k) se, onko liikkeeseenlaskija, tarjoaja tai palveluntarjoaja antanut omaisuusreferenssitokenista tai sähkörahatokenista riittämättömästi tai epäluotettavaa tietoa tietojen kohteena oleville markkinaosapuolille tietoon perustuvan päätöksen tekoa varten, kun otetaan huomioon omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin luonne ja tyyppi;

l) se, aiheuttaako omaisuusreferenssitoken tai sähkörahatoken tai omaisuusreferenssitokeneihin tai sähkörahatokeneihin liittyvä toiminta tai käytäntö suuren riskin osapuolten tai sijoittajien liiketoimien toteuttamiselle merkittävillä markkinoilla;

m) se, altistaisiko omaisuusreferenssitoken tai sähkörahatoken taikka omaisuusreferenssitokeneihin tai sähkörahatokeneihin liittyvä toiminta tai käytäntö unionin talouden riskeille;

n) se, liittyykö omaisuusreferenssitokeniin tai sähkörahatokeniin sen ominaisuuksien vuoksi erityinen vaara siitä, että sitä käytetään talousrikoksiin, ja etenkin ovatko nämä ominaisuudet sellaisia, että ne voivat mahdollisesti kannustaa käyttämään omaisuusreferenssitokeneita tai sähkörahatokeneita seuraaviin tarkoituksiin:

   i) petokset tai epärehellinen toiminta;

   ii) väärinkäytökset rahoitusmarkkinalla tai rahoitusmarkkinaan liittyvän tiedon väärinkäyttö;

   iii) rikoksen tuottaman hyödyn käsittely;

   iv) terrorismin rahoittaminen;

   v) rahanpesun helpottaminen;

o) se, aiheuttaako omaisuusreferenssitokeneihin tai sähkörahatokeneihin liittyvä toiminta tai käytäntö erityisen suuren riskin markkinoiden ja maksujärjestelmän sekä niiden infrastruktuurien häiriönsietokyvylle tai moitteettomalle toiminnalle;

p) se, aiheuttaako omaisuusreferenssitoken tai sähkörahatoken tai omaisuusreferenssitokeneihin tai sähkörahatokeneihin liittyvä toiminta tai käytäntö suuren häiriöriskin sellaisille finanssilaitoksille, joita pidetään tärkeinä unionin rahoitusjärjestelmälle;

q) omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin jakelun merkitys liikkeeseenlaskijalle rahoituslähteenä;

r) se, aiheuttaako omaisuusreferenssitoken tai sähkörahatoken taikka omaisuusreferenssitokeneihin tai sähkörahatokeneihin liittyvä toiminta tai käytäntö riskejä markkinoiden tai maksujärjestelmien infrastruktuurille;

s) se, voiko omaisuusreferenssitoken tai sähkörahatoken taikka omaisuusreferenssitokeneihin tai sähkörahatokeneihin liittyvä toiminta tai käytäntö vaarantaa sijoittajien luottamuksen rahoitusjärjestelmään.

*3 artikla*

**Perusteet ja seikat, joita sovelletaan toimivaltaisten viranomaisten interventiotoimiin**

Toimivaltaisten viranomaisten on otettava huomioon seuraavat seikat ja perusteet määrittäessään, onko olemassa merkittävä sijoittajansuojaa koskeva ongelma tai uhka kryptovarojen markkinoiden moitteettomalle toiminnalle ja eheydelle taikka koko finanssijärjestelmän tai sen osan vakaudelle vähintään yhdessä jäsenvaltiossa:

a) kryptovaran monimutkaisuus tai kryptovaroihin liittyvän toiminnan tai käytännön monimutkaisuus suhteessa c alakohdan mukaisesti arvioituun asiakastyyppiin, joka osallistuu kyseiseen toimintaan tai käytäntöön tai jolle kryptovaraa markkinoidaan tai myydään, ottaen huomioon etenkin seuraavat:

   i) kryptovaraan tai kryptovaroihin liittyvään toimintaan tai käytäntöön liittyvien kustannusten ja maksujen avoimuuden aste ja etenkin avoimuuden puute, joka johtuu useassa kerroksessa olevista kustannuksista ja maksuista;

   ii) mahdollisten riskien luonne ja laajuus;

iii) omaisuusreservin koko ja vakaus asetuksen (EU) 2023/1114 36 artiklan 4 kohdan nojalla annetuissa teknisissä sääntelystandardeissa täsmennetyllä tavalla;

iv) se, niputetaanko kryptovara tai palvelu yhteen muiden tuotteiden tai palvelujen kanssa;

v) mahdollisten ehtojen monimutkaisuus;

b) mahdollisten haitallisten vaikutusten suuruus ottaen huomioon etenkin seuraavat:

i) kryptovaran nimellisarvo;

ii) osallistuvien asiakkaiden, tokenien haltijoiden tai markkinaosapuolten lukumäärä;

iii) tuotteen suhteellinen osuus sijoittajien sijoitussalkuissa;

iv) mahdollisten haitallisten vaikutusten todennäköisyys, laajuus ja luonne, myös mahdollisten tappioiden määrä;

v) haitallisten vaikutusten ennakoitu kesto;

vi) liikkeeseenlaskun määrä;

vii) osallistuvien välittäjien lukumäärä;

viii) markkinan tai myynnin kasvu;

ix) kunkin asiakkaan kryptovaraan keskimäärin sijoittama määrä;

c) niiden asiakkaiden tyyppi, jotka osallistuvat kryptovaroihin liittyvään toimintaan tai käytäntöön tai joille kryptovaraa markkinoidaan tai myydään, ottaen huomioon etenkin seuraavat:

i) se, onko asiakas yksityinen haltija vai kokenut sijoittaja;

ii) asiakkaiden taidot ja kyvyt, kuten koulutustaso ja kokemus samankaltaisista kryptovaroista tai myyntitavoista,

iii) asiakkaiden taloudellinen tilanne, kuten asiakkaiden tulot ja varallisuus;

iv) asiakkaiden keskeiset taloudelliset tavoitteet, kuten eläkesäästäminen ja omistusasunnon rahoittaminen;

d) kryptovaran tai kryptovaroihin liittyvän toiminnan tai käytännön avoimuuden aste, ottaen huomioon etenkin seuraavat:

i) mahdolliset piilokustannukset ja -maksut;

ii) sellaisten tekniikkojen käyttö, joiden tarkoituksena on asiakkaiden huomion kiinnittäminen mutta jotka eivät välttämättä heijasta tuotteen tai palvelun soveltuvuutta tai kokonaislaatua;

iii) riskien luonne ja läpinäkyvyys;

iv) sellaisten tuotenimien, termien tai muiden tietojen käyttö, jotka ovat harhaanjohtavia, koska ne antavat ymmärtää, että tuotteen turvallisuus- tai tuottotaso on parempi kuin todellisuudessa on mahdollista tai todennäköistä, tai jotka antavat ymmärtää, että tuotteella on ominaisuuksia, joita sillä ei todellisuudessa ole;

v) epätasapuolisten, epäselvien tai harhaanjohtavien tietojen käyttö viestinnässä;

e) kryptovaran tai kryptovaroihin liittyvän toiminnan tai käytännön erityispiirteet tai osatekijät;

f) mahdollinen epäsuhta sijoittajien odotettavissa olevan tuoton tai voiton ja tappioriskin välillä ja kyseisen epäsuhdan suuruus kryptovaran tai kryptovaroihin liittyvän toiminnan tai käytännön tapauksessa ottaen huomioon etenkin seuraavat:

i) tällaisten kryptovarojen tai tällaisen toiminnan tai käytännön strukturointi- ja muut kustannukset;

ii) epäsuhta sellaiseen liikkeeseenlaskijan riskiin nähden, jonka liikkeeseenlaskija kattaa;

iii) riski-/tuottoprofiili tai riski-/hyötyprofiili;

g) se, millaisin kustannuksin ja miten helposti sijoittaja voi myydä kyseisen kryptovaran tai vaihtaa toiseen kryptovaraan, ottaen huomioon etenkin seuraavat:

i) osto- ja myyntihinnan erotus;

ii) kryptovarojen likvidiys markkinoilla;

iii) kaupankäyntitiheys;

iv) liikkeeseenlaskun suuruus ja jälkimarkkinoiden koko;

v) likviditeetintarjoajien tai jälkimarkkinoiden markkinatakaajien olemassaolo tai puuttuminen;

vi) kaupankäyntijärjestelmän piirteet;

vii) muut irtautumisen esteet;

h) kryptovaran tai kryptovaroihin liittyvän toiminnan tai käytännön hinnoittelu ja muut kyseeseen tulevat kustannukset ottaen huomioon etenkin jompikumpi seuraavista:

i) piilomaksut tai myöhemmin lisätyt maksut;

ii) maksut, jotka eivät vastaa tarjottua palvelutasoa;

i) kryptovaraan liittyvät myyntitavat ottaen huomioon etenkin seuraavat:

i) käytetyt tiedotus- ja jakelukanavat;

ii) sijoitukseen liittyvä tiedotus-, markkinointi- tai muu myynninedistämisaineisto;

iii) sijoituksen oletettu tarkoitus;

iv) se, onko ostopäätös sekundaarinen tai tertiäärinen seuraus jostakin aiemmasta ostosta;

j) kryptovaran liikkeeseenlaskijan tai palveluntarjoajan rahoitus- ja liiketoimintatilanne ottaen huomioon etenkin jompikumpi seuraavista:

i) kryptovaran liikkeeseenlaskijan tai palveluntarjoajan rahoitustilanne;

ii) kryptovaran liikkeeseenlaskijan tai palveluntarjoajan liiketoimintatilanteen avoimuus;

k) se, onko liikkeeseenlaskija, tarjoaja tai palveluntarjoaja antanut kryptovarasta riittämättömästi tai epäluotettavaa tietoa tietojen kohteena oleville markkinaosapuolille tietoon perustuvan päätöksen tekoa varten, kun otetaan huomioon kryptovaran luonne ja tyyppi;

l) se, aiheuttaako kryptovara tai kryptovaroihin liittyvä toiminta tai käytäntö suuren riskin osapuolten tai sijoittajien liiketoimien toteuttamiselle merkittävillä markkinoilla;

m) se, vaarantaisiko kryptovaroihin liittyvä toiminta tai käytäntö merkittävällä tavalla hinnanmuodostusprosessin eheyden kyseisellä markkinalla niin, että kyseisen kryptovaran hinta tai arvo ei enää määräytyisi legitiimien markkinavoimien eli tarjonnan ja kysynnän mukaan tai että markkinaosapuolet eivät enää voisi tehdä sijoituspäätöksiään kyseisellä markkinalla muodostuvien hintojen tai kaupankäyntimäärien perusteella;

n) se, altistaisiko kryptovara tai kryptovaroihin liittyvä toiminta tai käytäntö kansallisen talouden riskeille;

o) se, liittyykö kryptovaraan sen ominaisuuksien vuoksi vaara siitä, että sitä käytetään talousrikoksiin, ja etenkin ovatko nämä ominaisuudet sellaisia, että ne voivat mahdollisesti kannustaa käyttämään kyseistä kryptovaraa seuraaviin tarkoituksiin:

i) petokset tai epärehellinen toiminta;

ii) väärinkäytökset rahoitusmarkkinalla tai rahoitusmarkkinaan liittyvän tiedon väärinkäyttö;

iii) rikoksen tuottaman hyödyn käsittely;

iv) terrorismin rahoittaminen;

v) rahanpesun helpottaminen;

p) se, aiheuttaako kryptovara tai kryptovaroihin liittyvä toiminta tai käytäntö erityisen suuren riskin markkinoiden ja niiden infrastruktuurin häiriönsietokyvylle tai moitteettomalle toiminnalle;

q) se, aiheuttaako kryptovara tai kryptovaroihin liittyvä toiminta tai käytäntö suuren häiriöriskin sellaisille finanssilaitoksille, joita pidetään tärkeinä asianomaisen toimivaltaisen viranomaisen jäsenvaltion rahoitusjärjestelmälle;

r) kryptovaran jakelun merkitys liikkeeseenlaskijalle rahoituslähteenä;

s) se, aiheuttaako kryptovara tai kryptovaroihin liittyvä toiminta tai käytäntö erityisiä riskejä markkinoiden tai maksujärjestelmien infrastruktuurille, mukaan lukien kaupankäynti-, selvitys- ja toimitusjärjestelmät;

t) se, voiko kryptovara tai kryptovaroihin liittyvä toiminta tai käytäntö vaarantaa sijoittajien luottamuksen rahoitusjärjestelmään.

*4 artikla*

**Voimaantulo**

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 22 päivänä helmikuuta 2024.

*Komission puolesta*
*Puheenjohtaja*
Ursula VON DER LEYEN